

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/277/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1212211597
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1212211597.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľov: 1/ U. F., X.. XX. XX. XXXX, L. L. L. Č.. XXX, X/ E. F., X.. XX. XX. XXXX, L. L. L. Č.. XXX, obaja zast. Mgr. Petrom Mačajom, advokátom v Banskej Štiavnici, Dolná 7, 3/ SEKTOR s.r.o., IČO: 36 033 251, so sídlom v Banskej Belej č. 69, proti odporcovi: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 37 792 752, so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke, na odvolanie navrhovateľov proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II v Bratislave zo dňa 25. januára 2013 č.k. 58C/105/2012-108 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Navrhovatelia 1/ až 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania odporcu vo výške 81,46 euro spoločnosti Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zastavil konanie vo veci pre existenciu neodstrániteľnej prekážky konania v podobe veci právoplatne rozhodnutej (§ 104 ods. 1 vety prvej, § 159 ods. 3 O.s.p.), odporcovi nepriznal náhradu trov konania a napokon rozhodol o vrátení časti súdneho poplatku navrhovateľovi 3/ vo výške 92,87 euro cestou Daňového úradu Banská Bystrica.

Vychádzal zo zistenia, že v aktuálnom konaní sa navrhovatelia 1/ až 3/ domáhali určenia neplatnosti zmluvy o revolvingovej pôžičke č. 51153-46047, uzavretej dňa 12. 10. 2005 medzi navrhovateľom 3/ ako dlžníkom a odporcom ako veriteľom, navrhovatelia 1/ a 2/ mali v zmysle uvedenej zmluvy postavenie spoludlžníkov.

Odporca okrem iného namietal, že vo veci už bolo vydané právoplatné rozhodnutie, na základe ktorého sa vedie exekúcia.

Súd prvého stupňa konštatoval, že navrhovatelia sa prostredníctvom určovacej žaloby domáhajú určenia neplatnosti Zmluvy o revolvingovej pôžičke č. 51153-46047,

- 2 -

na základe ktorej bola navrhovateľom v rozhodcovskom konaní (v postavení odporcov) rozhodcovským rozsudkom JUDr. D. K., rozhodcu so sídlom V. XX, L., zo dňa XX. XX. XXXX, J. R.. B.. K.-XXX/XX/GR, uložená povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi (aktuálne v postavení odporcu) sumu vo výške 163.347 Sk spolu s príslušenstvom. Predmetný rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16. 11. 2006 a vykonateľnosť dňa 20. 11. 2006. Ako vyplýva zo samotného návrhu na začatie konania, ako aj k nemu pripojených listinných dôkazov (žiadosť súdnej exekútorky u udelenie poverenia na vykonanie exekúcie U. XXX/XX B. G. XX. XX. XXXX, oznámenie Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava zo dňa 24. 08. 2011 o vykonávaní zrážok z dôchodku povinného po prepočte exekučných zrážok), vymoženie pohľadávky a príslušenstva priznaných uvedeným rozhodcovským rozsudkom, ako spôsobilým exekučným titulom, je v súčasnosti predmetom exekučného konania vedeného voči navrhovateľom 1/ až 3/ (povinní v prebiehajúcom exekučnom konaní). Odporcovia v rozhodcovskom konaní (aktuálne v procesnom postavení navrhovateľov) v stanovenej lehote nevyužili

možnosť podať žalobnú odpoveď voči rozhodcovskému rozsudku a tento ani v stanovenej lehote nenapadli žalobou na zrušenie, v dôsledku čoho rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Je úplne irelevantné, z akých dôvodov nedošlo zo strany odporcov v rozhodcovskom konaní k využitiu zákonných prostriedkov slúžiacich na ich obranu voči rozhodcom priznanému nároku. Predmetom posúdenia nároku uplatneného v rozhodcovskom konaní muselo byť aj preskúmanie rozhodcu, či nie je daný niektorý z dôvodov absolútnej neplatnosti právneho titulu, na základe ktorého bolo uplatnené peňažné plnenie, a tiež odporcovia mali už v rozhodcovskom konaní možnosť namietat' relatívnu či absolútnu neplatnosť zmluvy o revolvingovej pôžičke.

Určovacou žalobou podanou po uplynutí viac ako štyroch rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodcovského rozsudku a v čase, kedy je priznaný nárok nútené vymáhaný v exekučnom konaní, sa navrhovatelia 1/ až 3/ nepripustne domáhajú preskúmania platnosti zmluvy o revolvingovej pôžičke, na základe ktorej bolo rozhodnuté o peňažnom nároku v rozhodcovskom konaní. Právoplatný rozhodcovský rozsudok (exekučný titul) je z dôvodov vyššie uvedených prekážkou res iudicata pre určovaciu žalobu podanú navrhovateľmi. Splnená je aj podmienka totožných subjektov (zhodný okruh účastníkov rozhodcovského konania a konania v tejto veci), ako aj totožného predmetu konania (ten istý nárok, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, opierajúci sa o ten istý právny dôvod). Súd nemôže v konaní o určovacej žalobe opätovne posudzovať zmluvu, ktorá bola základom pre priznanie nároku uplatneného odporcom v rozhodcovskom konaní. Rozhodnutie je pre účastníkov konania, ako aj pre súd a iné štátne orgány, nezmeniteľné a záväzné, a tieto jeho vlastnosti nemôžu byť zvrátené v dôsledku žaloby na určenie neplatnosti zmluvy. Opačný záver by znamenal ohrozenie právnej istoty účastníkov konania, stability súdnych rozhodnutí a autority súdov i štátu, ako aj obchádzanie systému

- 3 -

5Co/277/2013-136

opravných prostriedkov voči súdnym rozhodnutiam a neobmedzenú možnosť účastníkov súdnych konaní kedykoľvek napadnúť rozhodnutia, ktorých nútený výkon je už zabezpečený v exekučnom konaní. Jediným postupom, ktorým zákon dovoľuje zasiahnuť do nezmeniteľnosti a záväznosti súdnych rozhodnutí, sú len mimoriadne opravné prostriedky, ktoré je možné podať iba z dôvodov a za podmienok zákonom presne vymedzených, uzavrel súd prvého stupňa.

O náhrade trov konania rozhodol súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p., a nakoľko odporca v konaní neuplatnil náhradu trov konania, súd mu túto s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 1 veta prvá O.s.p. nepriznal. O vrátení súdneho poplatku rozhodol súd podľa § 11 ods. 3 veta prvá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, súdny poplatok vrátil krátený v súlade s ustanovením § 11 ods. 4 zák. č. 71/1992 Zb. o sumu 6,63 euro, t. j. v sume 92,87 euro cestou daňového úradu podľa sídla poplatníka.

Proti tomuto uzneseniu podali včas odvolanie všetci navrhovatelia.

Navrhovatelia 1/ a 2/ boli toho názoru, že súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil právny stav a konanie zastavil bez právneho dôvodu. Poukázali na skutočnosť, že právomoc rozhodcovského súdu je založená samotnými stranami sporu rozhodcovskou doložkou. V tomto prípade rozhodcovská doložka, o ktorú sa opiera právomoc rozhodcovského súdu konať a rozhodovať vo veci, je súčasťou zmluvy o revolvingovej pôžičke, ktorej absolútnu neplatnosť navrhovatelia namietajú. V prípade, že táto zmluva, dokonca iba jej časť vzťahujúca sa k rozhodcovskej doložke je neplatná, je rozhodcovský rozsudok nulitým právnym aktom a ako taký nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci. V tejto súvislosti odvolatelia poukázali na viacero rozhodnutí všeobecných súdov, podporujúcich právny názor o právnej neexistencii rozhodcovských rozhodnutí, vydaných na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, ktoré rozhodnutia tak nie sú spôsobilé zakladať žiadne práva ani povinnosti. V prípade, že zmluva o pôžičke, ktorá bola napadnutá určovacou žalobou, je absolútne neplatná, rozhodnutie rozhodcovského súdu, ktoré svoju právomoc vyvodzuje z tejto zmluvy, nemôže v žiadnom prípade zakladať prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Prvostupňový súd preto podľa odvolateľov rozhodol predčasne, keď neskúmal, či je žalovaná zmluva absolútne neplatná a na základe nesprávneho právneho posúdenia veci konanie zastavil.

Navrhovateľ 3/ rovnako nesúhlasil so záverom prvostupňového súdu ohľadne existencie prekážky veci právoplatne rozhodnutej. V rámci prebiehajúcej exekúcie podal návrh na zastavenie konania, ktorému vyhovené nebolo, preto sa musí domáhať nárokov v tomto aktuálnom konaní. Poukázal na viacero dôvodov, pre ktoré je zmluva o pôžičke neplatným právnym úkonom. Keďže pôvodní odporcovia

- 4 -

v rozhodcovskom konaní nemali k dispozícii predmetnú zmluvu, nebolo z ich strany možné podať odvolanie proti rozhodcovskému rozsudku, keď im podmienky zmluvy neboli známe, bez poznania práv a povinností vyplývajúcich z predmetnej zmluvy nemohli uplatniť svoje práva. Dospel k záveru, že

praktiky veriteľa boli od začiatku nečestné, zavádzajúce, zámerne uviedol dlžníkov do omylu o právach a povinnostiach z uzavretej zmluvy.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov navrhli navrhovatelia zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie o ich určovacej žalobe.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov považoval za nesporné, že medzi účastníkmi konania existuje právoplatné skoršie rozhodnutie, ktoré nebolo zrušené ani v osobitnom konaní podľa § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Sporovanie neplatnosti čo i len časti zmluvy o revolvingovej pôžičke je procesne neprípustné a okrem toho nemá ani žiaden vecný základ. Podľa § 21 ods. 2 vety prvej zák. č. 244/2002 Z.z. platí, že účastník rozhodcovského konania, ktorý chce uplatniť námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, môže tak urobiť v rozhodcovskom konaní najneskôr pri prvom úkone vo veci samej. Takto ani jeden z navrhovateľov nepostupoval, rovnako ani jeden z nich nepodal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Rozhodnutie vo veci samej v aktuálnom konaní by objektívne nemohlo mať žiaden právny význam na právoplatné rozhodnutie v podobe rozhodcovského rozsudku, je preto aj z procesného hľadiska neprípustné, navrhovatelia sa svojim postupom snažia obchádzať zákonné ustanovenia ohľadne právnych možností, ktoré sami nevyužili. Platná právna úprava vychádza z toho, že určovacie rozhodnutie súdu je subsidiárnej povahy a má opodstatnenie len vtedy, ak môže mať reálny význam, čo v danom prípade splnené nie je. Odporca preto navrhol potvrdenie napadnutého uznesenia z dôvodu jeho vecnej správnosti.

Odvolací súd prejednal vec v rozsahu a z dôvodov odvolaní podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., dospel pritom k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 zákona č. 244/2002 Z.z., má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 zákona č. 244/2002 Z.z.). Tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov (§ 44 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.).

Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, je exekučný súd povinný nakladať s takýmto

- 5 -

5Co/277/2013-137

rozsudkom rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného v rozhodcovskom konaní.

Rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať). V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom; nemôže naprávať chyby a nedostatky exekučného titulu.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní (§ 3 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z.z.). Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.). Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli (§ 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.).

Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník

- 6 -

rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom konaní prípadne nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná.

Zo správy Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 5. novembra 2014 odvolací súd zistil, že exekučné konanie vedené na tomto súde (na podklade rozhodcovského rozsudku) pod sp. zn XEr/XXX/XXXX (oprávnený PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., proti povinným 1/ SEKTOR s.r.o., 2/ U.Z. F., X/ E. F.) skončené nie je, poverenie pre súdneho exekútora bolo udelené dňa 14. 9. 2009, dňa 22. 2. 2010 súd zamietol námietky povinných voči exekúcii. Dňa 27. 4. 2010 súd zamietol návrh povinných 2/ a 3/ na zastavenie exekúcie. Dňa 3. 1. 2011 súd zamietol návrh povinných 2/ a 3/ na zastavenie exekúcie. Dňa 5. 2. 2013 súd zamietol návrh povinných 2/ a 3/ na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a zastavenie konania. Dňa 24. 4. 2013 Krajský súd v Banskej Bystrici odmietol odvolanie povinného 1/ a rozhodnutie prvostupňového súdu zo dňa 5. 2. 2013 potvrdil. Dňa 18. 8. 2014 súd zamietol návrh povinných 2/ a 3/ na zastavenie exekúcie.

Ak právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku okrem iného zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý.

V danom prípade samotná skutočnosť, že exekúcia na podklade rozhodcovského rozsudku prebieha viac ako päť rokov bez toho, aby exekučný súd zistil, že by právomoc rozhodcovského súdu bola založená neplatnou rozhodcovskou zmluvou, teda za stavu, že rozhodcovská zmluva, resp. rozhodcovská doložka bola platná, bráni to tomu, aby vec bola prejednaná a rozhodnutá pred všeobecným súdom. Ako už bolo uvedené, doručený rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu a bolo by popretím zmyslu rozhodcovského konania, ak by po jeho vydaní bolo možné znova prejednať vec v konaní súdnom. O veci už bolo právoplatne rozhodnuté a rozhodcovský rozsudok sa tak stáva aj exekučným titulom v zmysle § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku v platnom znení. Súd, ktorému dôjde žaloba vo veci, ktorá už bola rozhodnutá v rozhodcovskom konaní, musí ex offico na túto skutočnosť prihliadať ako na neodstrániteľnú prekážku postupu konania a konanie zastaviť podľa § 104 ods. 1 O.s.p.

- 7 -

5Co/277/2013-138

Z vyššie uvedeného dôvodu neostalo odvolaciemu súdu než napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť, z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému odporcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania. Trovy odvolacieho konania odporcu v súdnej veci predstavujú odmenu advokáta za jeden úkon právnej služby v zmysle § 14 ods. 1 písm. b/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. v znení účinnom do 30. júna 2013 (písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľov zo dňa 25. marca 2013), pri odmene za úkon podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. - 60,07 euro, paušálna náhrada vo výške 7,81 euro (rok 2013) podľa § 16 ods. 3 cit. vyhl., spolu s DPH v zmysle § 18 ods. 3 cit. vyhl. (13,58 euro), spolu teda trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní predstavujú sumu 81,46 euro, ktorú sumu ako náhradu trov odvolacieho konania zaplatia navrhovateľa právneho zástupcovi odporcu podľa § 149 ods. 1 O.s.p.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.